

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 232/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 3. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JAVOR-TOKÁR advokátska kancelária, s. r. o., Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-7C/28/2019 (pôvodne vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7C/28/2019) takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. B1-7C/28/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestského súdu Bratislava IV **prikazuje** konať bez zbytočných priťahov v konaní sp. zn. B1-7C/28/2019.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadosťučinenie každému po **2 000 eur**, ktoré im **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľom **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia **1 573,04 eur**, ktorú **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. marca 2025 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal každému z nich primerané finančné zadosťučinenie 7 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení žalobcov sporovou stranou v napadnutom konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla dôsledkom dopravnej nehody zo 14. septembra 2016 smrťou príbuzného.

3. Žaloba bola podaná 12. septembra 2019 proti poisťovni Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s. Pôvodne konajúci okresný súd sťažovateľom 10. júna 2020 zaslal výzvu na podanie vyjadrenia k vyjadreniu protistrany k žalobe, ktorú doručili 10. júla 2020. Následne bol okresný súd nečinný. Mestský súd 30. októbra 2024 vydal uznesenie pod č. k. Bl-7C/28/2019-84, ktorým napadnuté konanie prerušil až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 9T/195/2017. Proti tomuto uzneseniu sťažovatelia podali 19. novembra 2024 odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté.

4. Podstatou argumentácie sťažovateľov je námietka, že od podania žaloby do podania ústavnej sťažnosti prešlo už viac ako 5 rokov, pričom v súdnom konaní nedošlo k žiadnemu meritórnemu rozhodnutiu ani len prvého stupňa, dokonca neprišlo ani k vykonaniu dokazovania v zmysle návrhov žalobcov a k prejednaniu veci. Už len skutočnosť, že po právnej stránke v jednoduchom konaní od podania žalobného návrhu uplynulo viac ako päť rokov, nie je odôvodniteľné žiadnymi dôvodmi na strane konajúceho súdu a predstavuje obzvlášť hrubé porušenie práv žalobcov na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov. Navyše, v súčasnosti prišlo k prerušeniu konania namiesto toho, aby sa v prejednávanej veci začalo konať. Podľa názoru žalobcov nie sú splnené ani procesné podmienky na prerušenie konania, ktoré by bolo zároveň aj porušením zásady rýchlosti konania a viedlo by ešte k ďalším zbytočným prietáhom.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 232/2025-10 zo 16. apríla 2025 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Na výzvu ústavného súdu podpredseda mestského súdu listom sp. zn. 1SprV/283/2025 z 5. mája 2025 ponechal posúdenie veci na úvahu ústavného súdu a pripojil vyjadrenie zákonného sudcu, z ktorého v podstatnom vyplýva, že mestský súd nebol vo veci nečinný, na ustálenie rozhodujúcich otázok na posúdenie predmetnej veci, vrátane otázky zavinenia, zisťoval stav príslušného trestného konania, v ktorom prebieha relevantné dokazovanie. Po zrušení uznesenia o prerušení konania zákonný sudca nariadil prednostný termín pojednávania. Čo sa týka celkovej dĺžky konania, na tú

mala negatívny vplyv viacnásobná zmena zákonných sudcov vo veci, epidemiologická situácia COVID-19, ako aj reorganizácia v súvislosti s reformou súdnej mapy. Predmetnú vec možno považovať za skutkovo aj právne zložitú. Predmetom konania je zaplatenie náhrad nemajetkovej ujmy samostatne trom žalobcom ako pozostalým príbuzným po ich rodičoch, ktorí tragicky zahynuli pri dopravnej nehode. Náhrady nemajetkovej ujmy si zároveň uplatňujú proti poisťovni označeného vinníka nehody a prevádzkovateľovi vozidla. Zákonný sudca poukázal aj na to, že sťažovatelia vec neurgovali.

7. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že žaloba bola podaná 12. septembra 2019, procesné úkony smerujúce k príprave pojednávania boli v podstate skončené 9. decembra 2020. Posledné vyjadrenie žalovanej v 2. rade z decembra 2020 bolo oznámené sťažovateľom s ročným omeškaním z dôvodu zmeny zákonného sudcu v decembri 2021. Následne okresný súd opakovane zisťoval stav trestného konania a z dôvodu zmeny zákonného sudcu bol v podstate nečinný do decembra 2020 do prechodu agendy na mestský súd v júni 2023. Mestský súd vykonal prvý relevantný procesný úkon (uznesenie o prerušení konania) v októbri 2024, toto uznesenie však bolo v odvolacom konaní vyhodnotené ako nedôvodné prerušenie konania. Prvý termín pojednávania v napadnutom konaní bol teda nariadený na 14. máj 2025 (4 a pol roka po podaní žaloby).

8. Ústavný súd postupom podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom mestského súdu (a jeho právneho predchodcu Okresného súdu Bratislava I, pozn.) v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria

prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj sťažnosť sťažovateľov.

12. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o náhrade nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Prejednávaná vec nevykazuje ani neobvykle vysokú mieru skutkovej či právnej náročnosti. Z hľadiska významu predmetu sporu pre sťažovateľov vec patrí k obzvlášť prioritizovaným konaniam, pretože je mimoriadne citlivá smerujúca k zmierneniu citovej ujmy sťažovateľov po smrti ich rodičov.

13. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v napadnutom konaní nezistil také správanie sťažovateľov, ktoré by významne prispelo k predĺženiu konania.

14. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu všeobecného súdu v namietanom konaní, pričom zohľadnil, že zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

15. Z popísaného priebehu napadnutého konania vyplýva, že okresný súd v úvode konania postupoval plynule a pripravil vec na pojednávanie do decembra 2020. Následné opakované zmeny zákonného sudcu spôsobili obdobie nečinnosti a neefektívnej činnosti, pretože opakované zisťovanie stavu trestného konania bez prijatia iných opatrení (predbežné posúdenie relevantných otázok alebo včasné prerušenie konania) nemožno z hľadiska ústavnej udržateľnosti považovať za konanie efektívne smerujúce k nastoleniu právnej istoty sporových strán. Prerušenie konania po uplynutí 4 rokov od podania žaloby vo veci nemajetkovej ujmy za smrť rodičov bez jediného nariadeného pojednávania, ktoré bolo v odvolacom konaní zrušené ako nedôvodné, tiež nie je možné považovať za ústavne akceptovateľný postup mestského súdu.

16. Ústavný súd preto s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania a zistené obdobie nečinnosti aj neefektívnej činnosti dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom. Na tomto základe rozhodol, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

17. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

18. V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo v napadnutom konaní ešte právoplatne rozhodnuté, preto ústavný súd vyslovil príkaz konať bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä neprimeranú dĺžku konania na súde prvej inštancie a zásadný význam predmetu konania pre sťažovateľov, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku nálezu), a preto návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia v prevyšujúcej sume nevyhovet (bod 5 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

21. Úspešní sťažovatelia si uplatnili právo na náhradu trov konania.

22. Ústavný súd priznal sťažovateľom fakultatívnu náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2025 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) vykonaných v prospech 3 zastúpených a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Takto určená suma predstavuje spolu 1 573,04 eur (bod 4 výroku nálezu).

23. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

24. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu